

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

29.4.2022

Vastaanottaja:
Ympäristöministeriö
kirjaamo.ym@gov.fi

Asia: Peltosirkun suojelun käynnistäminen

Äärimmäisen uhanalainen peltosirkku on voimakkaimmin vähenevä lintulaji Suomessa. Sen kanta on edellisen 30 vuoden aikana pienentynyt 99 % ja väheneminen on jatkunut viime vuosina yli kymmenen prosentin vuosivauhdilla. BirdLifen Vuoden lintu-selvityksen perusteella Suomessa arvioitiin vuonna 2020 olleen 2700 peltosirkkureviiriä ja teholliseksi populaatiokooksi 1700 paria¹.

Ilman suojelun tehostamista peltosirkku todennäköisesti häviää Suomen linnustosta ennen kuluvan vuosisadan puoliväliä.

Kaikkia peltosirkun vähenemisen syitä ei todennäköisesti tunneta. Tutkimukset viittaavat kuitenkin vahvasti siihen, että vähenemisen syyt ovat Suomessa. Lajin poikastuotto on romahtanut, eikä riitä ylläpitämään elinvoimaista populaatiota, minkä vuoksi lajin esiintymispaikat tyhjentyvät yksi toisensa jälkeen.

Peltosirkun poikastuotto on heikentynyt maatalousympäristön yksipuolistumisen, ravinnon vähenemisen ja torjunta-aineiden vuoksi. Tutkimukset korostavat hyönteisravinnon merkitystä peltosirkulle, sillä poikasia ruokitaan pääasiassa hyönteisten toukilla. Erityisen tärkeitä ravinnonhankinnalle poikasaikana ovat runsaasti toukkia tarjoavat peltoalueiden paju- ja tuomipensaikot. Viljelyn tehostumisen vuoksi monet alueet ovat muuttuneet peltosirkulle sopimattomiksi. Peltoympäristö ei enää tarjoa laulupaikkoja, ravintoa eikä suojaisia pesäpaikkoja, kun peltoaukeiden keskiosien kesannot otetaan viljelyyn, lohkojen kokoa kasvatetaan, sarka- ja valtaojat poistetaan ja pensaikot sekä pienet puut raivataan.

Peltosirkun elinympäristöjen maankäytössä ei nykyisin oteta lajin elinvaatimuksia lainkaan huomioon, vaan jopa taloudelliset kannusteet, kuten viljelytuet, edistävät peltosirkulle haitallisia muutoksia.

Peltosirkun suojelun tehostaminen

Peltosirkku kuuluu EU:n tärkeimpiin suojeltaviin eli lintudirektiivin liitteen I lajeihin. Jäsenvaltioiden on osoitettava näiden lajien suojelemiseksi sopivimmat alueet erityisiksi suojelualueiksi (SPA-alueiksi). Suomi on epäonnistunut kyseisen veloitteen toteuttamisessa.

EU:n Natura 2000-tietokannan mukaan peltosirkku kuuluu Suomessa 30 Natura-alueen pesimälinnustoon. BirdLife Suomen havaintoaineiston perusteella Suomen SPA-verkoston kuuluvilla alueilla on ollut viime

---

¹ Piha, M. & Seimola, T. 2021: Vuoden lintu 2020: Peltosirkku — esiintyminen, runsaus ja kannankehitys. – Linnut-vuosikirja 2020: 6–17.

vuosina yhteensä keskimäärin kolme yksittäistä peltosirkkureviiriä, mutta ei yhtään lajin lisääntymiselle välttämätöntä lauluryhmää.

Tiedossamme ei ole, että peltosirkun suojelu olisi otettu asianmukaisesti huomioon minkään SPA-alueen hoidossa tai hoito- ja käyttösuunnitelmissa. Alueilla, joilla peltosirkkua on esiintynyt, on sen sijaan sallittu lajille tuhoisat toimenpiteet. Peltosirkun häviäminen useilta SPA-alueilta on todennäköisesti seurausta elinympäristön muutoksista.

Jotta peltosirkku säilyy Suomen pesimälinnustossa, sen tärkeimmät jäljellä olevat esiintymispaikat tulee suojella ja alueita hoitaa peltosirkun elinvaatimukset huomioon ottaen. Olemme koonneet oheen luettelon Suomen tärkeimmistä peltosirkkukohteista, ja esitämme ministeriölle kiireellisiä toimenpiteitä alueiden liittämiseksi Natura-verkostoon.

Tärkeimpien alueiden suojelun lisäksi pyydämme ministeriötä varmistamaan, että peltosirkun elinmahdollisuuksista huolehditaan myös Natura-verkoston ulkopuolella. Maanviljelijöitä on kannustettava taloudellisesti toimenpiteisiin, jotka edistävät peltosirkun säilymistä, ja lajia uhkaaville toimille ei tule maksaa yhteiskunnan tukea.

Peltosirkulle tulee lisäksi laatia kiireellisesti suojelusuunnitelma. Myös lajia koskevalle tutkimukselle tulee osoittaa riittävästi resursseja, jotta suojelua hankaloittavat tietopuutteet pystytään täydentämään.

Ilman edellä esitettyjä toimia peltosirkku on suuressa vaarassa hävitä Suomesta. Pyydämme ministeriötä ryhtymään välittömästi toimiin peltosirkun pelastamiseksi.

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja

Liitteet:

Piha, M. & Seimola, T. 2021: Vuoden lintu 2020: Peltosirkku — esiintyminen, runsaus ja kannankehitys. – Linnut-vuosikirja 2020: 6–17.

Lista 19 tärkeimmästä peltosirkun esiintymispaikasta

19 tärkeintä peltosirkun esiintymispaikkaa Suomessa

- Kauhava: Kauhavan pellot
- Närpiö: Närpiön pellot
- Kouvola: Kouvolan etelä-osien peltosirkkualue
- Tyrnävä, Liminka, Kempele: Tyrnävän peltoalueet
- Nivala: Nivalan peltoaukeat
- Lappeenranta: Konnunsuo-Pätilä
- Askola: Puhar-Onkimaan alue
- Lieto: Liedon pellot
- Tyrnävä Ängeslevä
- Uusikaarlepyy: Jepuan pellot
- Kouvola: Villikkala
- Tyrnävä: Korvenkylä
- Seinäjoki: Haukineva
- Lieto: Tarvasjoki
- Alastaro: Mälläinen
- Sievi: Sievin peltoalueet
- Kurikka: Jurvan pellot
- Ilmajoki, Kauhajoki: Suomenselän turvetuotantoalueet
- Loimaa, Huittinen: Hennijoki